

SPIS TREŚCI

WSTĘP	13
I. OSOBA I WSPÓLNOTA. ZASADNICZE KATEGORIE PERSONALIZMU CHRZEŚCIJAŃSKIEGO I SPOŁECZNEJ NAUKI KOŚCIOŁA	23
1. Człowiek w świetle antropologii biblijnej. Teologia osoby i wspólnoty	24
1.1. Dwa opisy stworzenia człowieka	25
1.2. Wspólnota osób naruszona przez zło	27
1.3. Historia zbawienia: przymierza i wspólnota Ludu Bożego jako zaczyn nowej społeczności ludzkiej	29
2. Osoba i wspólnota jako podstawowe kategorie nauki społecznej Kościoła .	30
2.1. Osoba i jej rozumienie na przestrzeni wieków	30
2.2. Osoba i wspólnota w nurcie społecznej nauki Kościoła	33
3. Personalizm katolicki wobec indywidualistycznych i kolektywistycznych koncepcji życia społecznego	39
3.1. Koncepcje indywidualistyczne	39
3.2. Koncepcje kolektywistyczne	41
3.3. Koncepcje indywidualistyczne i kolektywistyczne w świetle społecznej nauki Kościoła	43
II. RODZINA JAKO PIERWSZA WSPÓLNOTA NIEZBĘDNA W ROZWOJU OSOBY I ŻYCIA SPOŁECZNEGO	48
1. Zamysł Boży wobec rodziny jako punkt wyjścia w refleksji społecznej	49
2. Małżeństwo – fundament rodziny	50
2.1. Ład naturalny i sakrament miłości	51
2.2. Przymioty małżeństwa chrześcijańskiego	52
3. Rodzina jako twórczy i niezastąpiony podmiot życia społecznego	54
3.1. Rodzina środowiskiem osobowych relacji opartych na miłości	55
3.2. Rodzina jako środowisko wychowawcze i pierwsza szkoła cnót społecznych	57

SPIS TREŚCI

3.3. Rodzina przestrzenią odkrywania tożsamości i sensu płciowości	59
3.4. Społeczne znaczenie rodziny jako <i>sanktuarium życia</i>	60
3.5. Budzenie wrażliwości na podmiotowość dziecka i jego prawa	62
3.6. Rodzina jako aktywny podmiot życia społecznego i gospodarczego ..	64
4. W obliczu kryzysów i sytuacji trudnych	66
III. OSOBA, PŁEĆ I SPOŁECZEŃSTWO W EKSPERYMENCIE GENDER	73
1. Gender – między perspektywą badawczą a ideologią	74
1.1. Kategoria analityczna gender w nauce	75
1.2. Ideologizacja kulturowych uwarunkowań płci	78
2. Gender w polityce i w przestrzeni społecznej	83
2.1. Wejście pojęcia gender do świata polityki	84
2.2. Naciski na stanowienie prawa w duchu ideologii gender	87
2.3. Wpływ na edukację przedszkolną i szkolną	87
2.4. Formacja akademicka w ramach tzw. gender studies	89
2.5. Fundacje, ruchy kobiece i lobbing mniejszości seksualnych	89
3. Ocena ideologii gender w świetle antropologii personalistycznej i katolickiej etyki społecznej	90
IV. ETYCZNE STANDARDY W POLITYCE I ZASADY STANOWIENIA PRAWA	98
1. Polityka jako troska o dobro wspólne	98
1.1. Koncepcja dobra wspólnego w katolickiej etyce społecznej	99
1.2. Zasada korelacji dobra indywidualnego i wspólnego	100
1.3. Zasady pomocniczości i solidarności	101
2. Wartości etyczne w polityce	105
2.1. Prawda	107
2.2. Wolność	108
2.3. Sprawiedliwość	111
2.4. Miłość	112
3. Moralne aspekty stanowienia prawa	113
3.1. Sumienie w polityce	115
3.2. Prawo stanowione a naturalny porządek moralny	117
4. Konkretnie wskazania praktyczne	122

SPIS TREŚCI

V. ROMANTYZM, POZYTYWIZM CZY POSTNARODOWA UTOPIA? KILKA MYŚLI O NARODZIE, OJCZYŹNIE I PATRIOTYZMIE	127
1. Etyczny wymiar narodu w świetle społecznej nauki Kościoła	128
1.1. Istota i rola narodu jako dobra godnego miłości	129
1.2. Etyka narodu	132
1.3. Mniejszości etniczne i niebezpieczeństwo nacjonalizmu	135
2. Polski patriotyzm i jego historyczno-literacki kontekst	139
2.1. Dziejowe uwarunkowania nowożytnego patriotyzmu w Polsce	140
2.2. Literackie inspiracje polskiego patriotyzmu	144
2.3. Chrześcijański kształt patriotyzmu	149
3. Postnarodowa utopia	153
3.1. Propozycja federacyjnego porządku w Europie	154
3.2. Kościół wobec procesów integracyjnych	157
ZAKOŃCZENIE	161
BIBLIOGRAFIA	167
SUMMARY	177

CONTENTS

INTRODUCTION	13
I. PERSON AND COMMUNITY. BASIC CATEGORIES OF CHRISTIAN PERSONALISM AND SOCIAL TEACHING OF THE CHURCH	23
1. Man in the light of biblical anthropology. Theology of the person and community	24
1.1. Two descriptions of the creation of man	25
1.2. A community of people violated by evil	27
1.3. History of salvation: the covenants and the community of the People of God as the leaven of a new human community	29
2. The person and community as the basic categories of the Church's social teaching	30
2.1. The person and their understanding over the centuries	30
2.2. The person and community in the current of the Church's social teaching	33
3. Catholic personalism in the face of individualistic and collectivist concepts of social life	39
3.1. Individualistic concepts	39
3.2. Collectivist concepts	41
3.3. Individualistic and collectivist concepts in the light of the social teaching of the Church	43
II. THE FAMILY AS THE FIRST COMMUNITY NECESSARY FOR THE DEVELOPMENT OF A PERSON AND SOCIAL LIFE	48
1. God's plan for the family as a starting point in social reflection	49
2. Marriage – the foundation of a family	50
2.1. Natural order and the sacrament of love	51
2.2. Attributes of a Christian marriage	52
3. The family as a creative and irreplaceable subject of social life	54
3.1. The family is an environment of personal relationships based on love ...	55

CONTENTS

3.2. The family as an educational environment and the first school of social virtues	57
3.3. The family as a space to discover identity and sense of sexuality	59
3.4. The social significance of the family as <i>a sanctuary of life</i>	60
3.5. Becoming more sensitive to the subjectivity of the child and his rights	62
3.6. The family as an active subject of social and economic life	64
4. In the face of crises and difficult situations	66
III. PERSON, GENDER AND SOCIETY IN THE GENDER EXPERIMENT	73
1. Gender – between research perspective and ideology	74
1.1. Analytical category of gender in science	75
1.2. Ideologization of cultural gender determinants	78
2. Gender in politics and social space	83
2.1. Entry of the concept of gender into the world of politics	84
2.2. Emphasis on lawmaking in the spirit of gender ideology	87
2.3. Impact on pre-school and school education	87
2.4. Academic formation under the so-called gender studies	89
2.5. Foundations, women’s movements and lobbying for sexual minorities	89
3. Assessment of gender ideology in the light of personalistic personalistic and catholic social ethics	90
IV. ETHICAL STANDARDS IN POLITICS AND PRINCIPLES OF LAWMAKING	98
1. Politics as a concern for the common good	98
1.1. The concept of the common good in Catholic social ethics	99
1.2. The correlation principle of individual and common good	100
1.3. Principles of subsidiarity and solidarity	101
2. Ethical values in politics	105
2.1. Truth	107
2.2. Freedom	108
2.3. Justice	111
2.4. Love	112
3. Moral aspects of lawmaking	113
3.1. Conscience in politics	115
3.2. Statutory law and natural moral order	117
4. Specific practical indications	122

CONTENTS

V. ROMANTICISM, POSITIVISM OR POST-NATIONAL UTOPIA? A FEW THOUGHTS ABOUT THE NATION, HOMELAND AND PA- TRITISM	127
1. The ethical dimension of the nation in the light of the social teaching of the Church	128
1.1. The essence and role of the nation as a good worthy of love	129
1.2. Ethics of the nation	132
1.3. Ethnic minorities and the danger of nationalism	135
2. Polish patriotism and its historical and literary context	139
2.1. Historical conditions of modern patriotism in Poland	140
2.2. Literary inspirations of Polish patriotism	144
2.3. Christian shape of patriotism	149
3. Postnational utopia	153
3.1. A proposal for federal order in Europe	154
3.2. The church and integration processes	157
END	161
BIBLIOGRAPHY	167
SUMMARY	177